RABHADH
Freagair gach ceist sna spás atá ann dó ar an bpáipéar seo.

Scríobh do Scrúduimhir anseo.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2007

STAIDÉAR IMSHAOIL AGUS SÓISIALTA

GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ LUAIN, 11 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 1.30 – 3.30

Treoracha d'Iarrthóirí:

Freagair GACH CEANN de na CÚIG CHEIST laistigh.

- Maidir le Ceist 1 *ar na leathanaigh 2, 3, 4 agus 5*
  Freagair na codanna (A), (B) agus (C)
- Maidir le Ceist 2 *ar na leathanaigh 6, 7, 8 agus 9*
  Freagair cuid (A) nó cuid (B)
- Maidir le Ceist 3 *ar na leathanaigh 10, 11, 12 agus 13*
  Freagair cuid (A). Ansin freagair cuid (B) nó cuid (C)
- Maidir le Ceist 4 *ar na leathanaigh 14, 15 agus 16*
  Freagair na codanna (A), (B) agus (C)
- Maidir le Ceist 5 *ar na leathanaigh 17 agus 18*
  Seiceáil ar dtús go bhfuil an léarscáil agus an t-aerfótagraf agat. Freagair na ceisteanna go léir.

Don Scrúdaitheoir amháin:

Ceist	MARC
1	
2	
3	
4	
5	
IOMLÁN	
GRÁD	

CEIST 1
24 marc

Freagair GACH ceann de na TRÍ chuid – (A) agus (B) agus (C)

(A) CEISTEANNA ILROGHNACHA **(12 mharc)**

Freagair 12 cheann de na ceisteanna seo a leanas. Cuir tic (✓) sa bhosca ceart i ngach cás.

Sampla: Bhaintí úsáid as *bró*:

(a) sa níochán ☐ (b) sa mhuilleoireacht ✓

(c) sa sníomh ☐ (d) san fhíodóireacht ☐ (1)

1. Bhíodh na Ceiltigh ina gcónaí:

(a) i liosanna ☐ (b) i gcaisleáin ☐

(c) i dtúir ☐ (d) i ndolmainí ☐ (1)

2. Ba iad a thóg na cloigthithe:

(a) na Sasanaigh: ☐ (b) na manaigh ☐

(c) na Lochlannaigh ☐ (d) na Normannaigh ☐ (1)

3. Seasann réalta ghorm ar léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis dó seo:

(a) brú óige ☐ (b) ospidéal ☐

(c) oifig an phoist ☐ (d) stáisiún Garda ☐ (1)

4. Cé acu ceann díobh seo a leanas ar cineál de bhád Lochlannach é?

(a) siunca ☐ (b) draganlong ☐

(c) báirse ☐ (d) curach ☐ (1)

5. Cé acu ceann díobh seo a leanas ar acmhainn 'in-athnuaite' í?

(a) uisce ☐ (b) gás ☐

(c) gual ☐ (d) ola ☐ (1)

6. Thosaigh an Réabhlóid Thionsclaíoch:

(a) sa Ghearmáin ☐ (b) i Sasana ☐

(c) sa Rúis ☐ (d) sa Fhrainc ☐ (1)

7. Le linn na Réabhlóide Tionsclaíche, ba é a chuireadh cumhacht ar fáil do na meaisíní ná:

(a) peitreal ☐ (b) gal ☐

(c) leictreachas ☐ (d) díosal ☐ (1)

8. Is é is mó a bhíonn in eastáit thionsclaíocha ná:

(a) tithe ☐ (b) monarchana ☐

(c) scoileanna ☐ (d) gairdíní ☐ (1)

9. Is é an cineál tí atá sa phictiúr seo ná:

(a) teach scoite ☐ (b) teach i sraithe ☐

(c) árasán ☐ (d) teach leathscoite ☐ (1)

10. Tomhaistear teas:

(a) ina chéimeanna ☐ (b) ina uaireanta ☐

(c) ina chiliméadair ☐ (d) ina bhraoiníní ☐ (1)

11. Bhuail tsunami an Indinéis in 2004. Cad is tsunami ann?

(a) galar a leathann go tapa ☐ (b) gorta ☐

(c) báisteach throm ☐ (d) tonn tuile ☐ (1)

12. Cé acu ceann de na tíortha seo atá san AE?

(a) An Chéinia ☐ (b) An Ghréig ☐

(c) An Bhrasaíl ☐ (d) An Aetóip ☐ (1)

13. Is é a thugtar ar dhaoine a thagann chun cónaithe in Éirinn ná:

(a) cuairteoirí ☐ (b) eisimircigh ☐

(c) inimircigh ☐ (d) turasóirí ☐ (1)

14. Bhíodh na Normannaigh ina gcónaí:

(a) i gcrannóga ☐ (b) i liosanna ☐

(c) i longa fada ☐ (c) i gcaisleáin ☐ (1)

(B) MUINTIR AN tSEANSAOIL **(6 mharc)**

AN tSEANRÓIMH, AN tSEANGHRÉIG, AN tSEANÉIGIPT NÓ DOMHAN NA nINCEACH

I gcás ceann amháin de na sibhialtachtaí thuas, scríobh ar cheann amháin de na topaicí seo a leanas:

(a) Tithe
NÓ
(b) Uirlisí troda
NÓ
(c) Nósanna adhlactha
NÓ
(d) Finscéalta

- Is í an tsibhialtacht ar a mbeidh mé ag scríobh ná:

____

- Is é an topaic atá roghnaithe agam ná:

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

(C) MAINISTREACHA IN ÉIRINN (6 mharc)

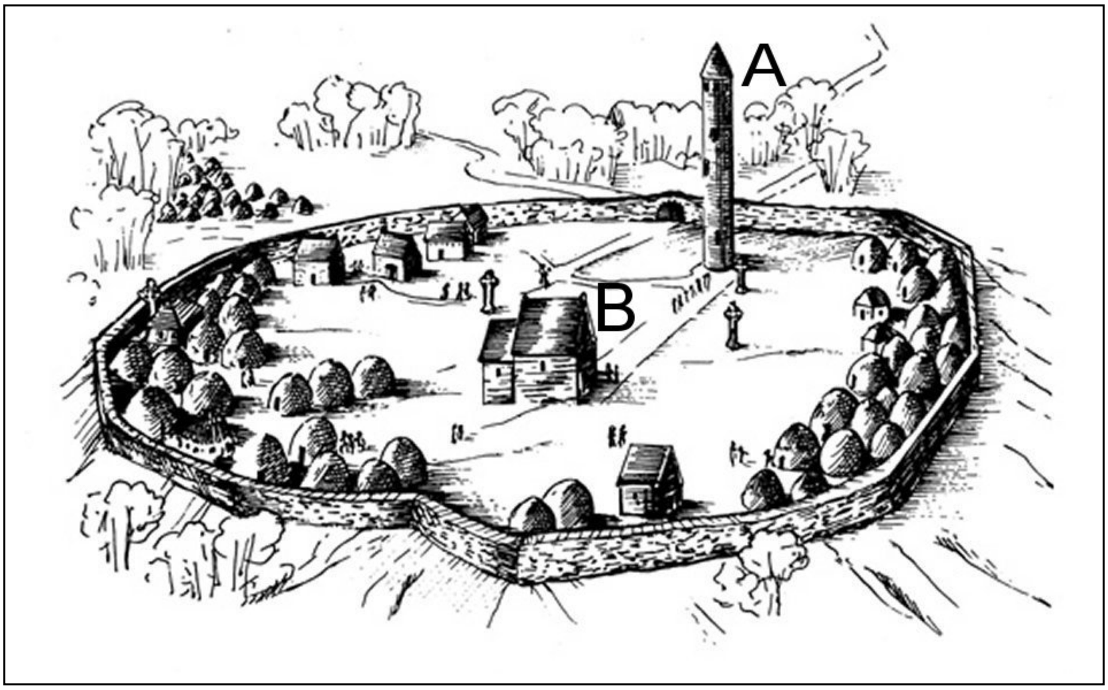

1. Féach ar an bpictiúr thuas.

a. Cad a thugtar ar an gcineál foirgnimh ag A?

____

b. Cén úsáid a bhaintí as foirgneamh B, an dóigh leat?

____ (2)

2. Cén fáth ar tógadh foirgneamh A?

____

____ (2)

3. Cad iad na rudaí a bhain leis na mainistreacha a bhí daoine ag iarraidh a ghoid?

____

____ (2)

CEIST 2
24 marc

Freagair cuid (A) <u>nó</u> cuid (B).

(A) AN PHLANDÁIL IN ÉIRINN SA 17ú hAOIS **(24 marc)**

Breathnaigh ar na pictiúir seo agus léigh a bhfuil sna boscaí agus freagair na ceisteanna ina ndiaidh:

Is mionsamhail é seo de theach agus bábhún i sráidbhaile darb ainm Baile Eachaidh.

Is léarscáil é seo de shráidbhaile plandála i mBaile Eachaidh agus mionsamhail den chaoi a mbíodh sé.

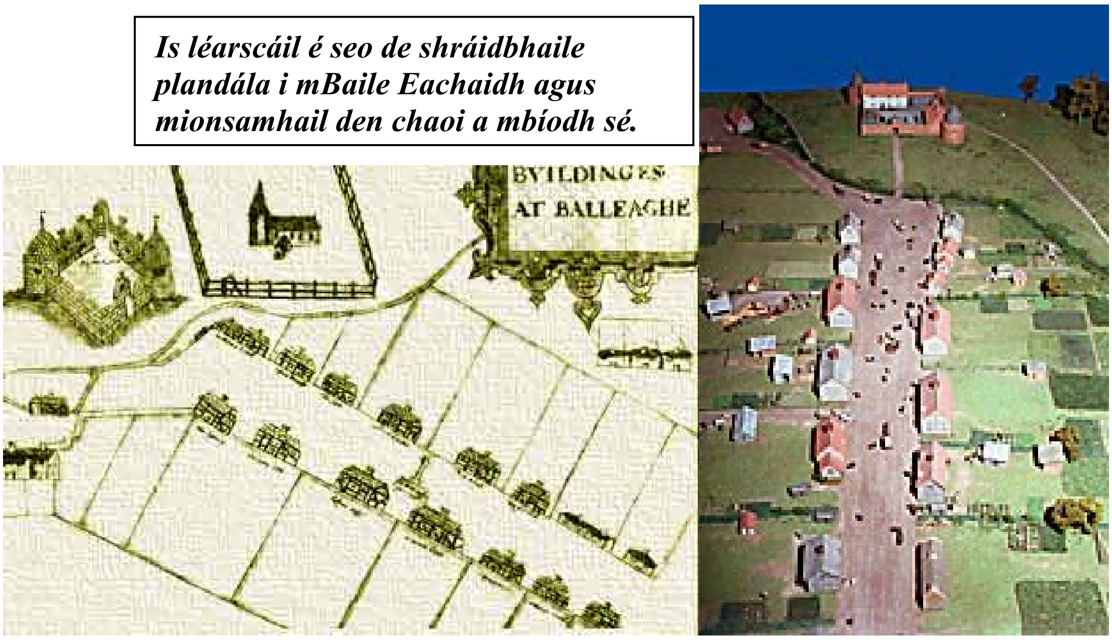

I 1619, chuaigh fear darbh ainm an Captaen Nicholas Pynnar ar fud Chúige Uladh, agus é ag déanamh scrúdú ar dhul chun cinn na Plandála. Ina thuairisc ar shráidbhaile Bhaile Eachaidh – ar ar thug sé Vintners Hall – scríobh sé:

"Is le Baptist Jones Uas. é seo agus thóg sé bábhún de bhrící agus d'aol, 100 troigh cearnach ann, agus dhá chloigtheach … ar mó é ná a bhfuil déanta ag duine ar bith eile de na lonnaitheoirí. Laistigh den bhábhún tá dhá theach mhaithe, agus iad os comhair a chéile; tá ceann amháin 70 troigh ar fad agus 25 troigh ar leithead; níl an ceann eile níos lú. In aice leis an mbábhún tá 10 gcinn de thithe maithe Sasanacha tógtha aige, atá an-láidir agus clúdach tíleanna orthu; tá an tsráid an-leathan, agus tá an bábhún suite os a cionn. Tá teaghlaigh Shasanacha ina gcónaí sna tithe go léir, agus cónaíonn Baptist Jones agus a bhean agus a chlann ansin freisin."

1. I bPlandáil Uladh, cad ba bhábhún ann?

____ (3)

2. Cad as ar tháinig lonnaitheoirí Bhaile Eachaidh?

____ (3)

3. Cé a thóg an bábhún i mBaile Eachaidh? ______________________________________ (4)

4. Tabhair **DHÁ** chúis a ndearnadh Plandáil i gCúige Uladh.

____

____

____(6)

5. Scríobh ar na hathruithe a rinne an Phlandáil maidir le ceann **AMHÁIN** díobh seo a leanas:

(a) An Ghaeilge

(b) Creideamh in Éirinn

(c) Muintir dhúchasach na hÉireann

(d) Bailte in Éirinn

Scríobh ar conas a bhí cúrsaí **roimh** an bPlandáil, cad a tharla **le linn** na Plandála agus ar na torthaí **i ndiaidh** na Plandála.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

(8)

NÓ

(B) AN BHRASAÍL SA 20ú hAOIS **(24 marc)**

Léigh na sleachta thíos agus freagair na ceisteanna ina ndiaidh.

Is í Sao Paulo an chathair is mó sa Bhrasaíl. Tá daonra de thart ar 25 milliún duine inti. Chuaigh na milliúin duine ó cheantair thuaithe na Brasaíle go Sao Paulo. Is é is cúis leis seo ná ***tosca brú agus tarraingthe*** *de shaghsanna éagsúla.*

I ngeall ar fhás tapa an daonra in Sao Paulo tá ganntanas mór tithe sa chathair. Bhí ar na milliúin duine a dtithe a dhéanamh as dramhábhair mar adhmad, iarann rocach agus miotail. Tugtar ***favelas*** *ar na ceantair sin sa Bhrasaíl. Níl gach duine atá ina chónaí in Sao Paulo bocht. Cónaíonn cuid mhaith daoine saibhre gar do lár na cathrach i dtithe atá an-deas.*

Tháinig daoine go dtí na cathracha sa Bhrasaíl ar thóir oibre. Ar feadh tamaill bhí a lán oibre ann ar phá íseal. Ach anois tá níos mó daoine ná jabanna ann agus mar sin tá an dífhostaíocht ag dul i méid. Tá daoine ag tosú ar na cathracha mar Sao Paulo a fhágáil chun bogadh go dtí áiteanna ina bhfuil jabanna le fáil.

1. Cad í an chathair is mó sa Bhrasaíl? ____________________ (1)

2. Ciallaíonn 'uirbeach' baint a bheith aige le cathair nó baile mór. Cad is ciall le 'tuath'?

____

____________________ (2)

3. Theastaigh ó dhaoine teacht go dtí na cathracha mar ____________________

____________________. Is **toisc 'tarraingthe'** é sin. (2)

4. Theastaigh ó dhaoine na ceantair thuaithe a fhágáil mar____________________

____________________. Is **toisc 'brú'** é sin. (2)

5. Cá gcónaíonn na daoine saibhre in Sao Paulo? ____________________

____________________ (2)

6. Cad iad na fadhbanna a d'fhéadfadh a bheith ag daoine a chónaíonn sa **favela**?

____

____

____

____

____

____

____________________ (3)

*Tá roinnt rudaí déanta ag na húdaráis in Sao Paulo chun na fadhbanna sna **favelas** a laghdú. Tá scéimeanna féinchabhrach curtha ar bun acu.*

*Is é sin go dtugann an rialtas uirlisí agus ábhair do na daoine a chónaíonn sna **favelas** a dteastaíonn uathu a dtithe féin a thógáil. Tá brící agus suimint (stroighin) san áireamh ansin. Déanann na daoine áitiúla a gcuid oibre saor in aisce.*

Is féidir an t-airgead a shábháiltear a chaitheamh ar áiseanna bunúsacha a chur ar fáil, rudaí mar leictreachais agus uisce.

7. An dóigh leat go gcónaíonn an buachaill sa phictiúr in áit fholláin? Tabhair cúis **AMHÁIN** le do fhreagra.

____ (2)

8. Cén fáth a dtugann an rialtas ábhair saor in aisce do na daoine sna favelas chun a dtithe a fheabhsú? Tabhair cúis **AMHÁIN** le do fhreagra.

____

____ (2)

9. Luaigh fadhb **AMHÁIN** a d'fhéadfadh a bheith ag baint le maireachtáil gan leictreachas.

____ (1)

10. Luaigh fadhb **AMHÁIN** a d'fhéadfadh a bheith ag baint le maireachtáil gan soláthar d'uisce glan.

____

____ (1)

11. Cén fáth an dóigh leat a bhfuil na daoine sna favelas sásta obair a dhéanamh saor in aisce ar a dtithe?

____

____ (3)

12. An maireann duine ar bith in Éirinn gan leictreachas nó gan uisce reatha? Mínigh do fhreagra.

____

____

____ (3)

CEIST 3
24 marc

Freagair cuid (A). Ansin freagair cuid (B) nó (C).

(A) AN RÉABHLÓID THIONSCLAÍOCH (12 mharc)

Breathnaigh ar an bpictiúr agus léigh an sliocht agus freagair na ceisteanna thíos.

Lá amháin in 1888, chuir iriseoir darbh ainm Annie Besant agallamh ar chuid de na mná a bhí ag obair i monarcha cípíní solais Bryant and May. Fuair sí amach go raibh na mná ag obair 14 uair sa lá ar phá a bhí níos lú ná 5 scillinge in aghaidh na seachtaine. Ag an am,bhí 14 scillinge á íoc in aghaidh na seachtaine le duine a bhí ag obair ar fheirm.

Ní i gcónaí a fuair na déantóiri cipíní a bpá iomlán i ngeall ar chóras fíneálacha, idir 3 pingine agus scilling. Ba ghnách fíneáil a ghearradh orthu i ngeall ar bheith ag caint, ligean do chipíní titim nó dul go dtí an leithreas gan chead. Dá mbíodh oibrithe déanach ghearrtaí fíneáil phá leathlae orthu.

An cineál fosfair a d'úsáidtí siad chun cipíní a dhéanamh, rinne sé an-díobháil do shláinte na mban. Mharaigh nimh ón gceimiceán na mná.

1. Cén t-ainm a bhí ar an monarcha inar oibrigh na mná?

____ (1)

2. Cé mhéad uair sa lá a d'oibrigh na mná?

____ (1)

3. Ar íocadh na mná go maith as a gcuid oibre? Mínigh do fhreagra.

____ (2)

4. An bhfuair na mná a lánphá i gcónaí? Mínigh do fhreagra.

____

____ (2)

Léigh an sliocht seo agus freagair na ceisteanna thíos:

Scríobh Annie Besant alt ina nuachtán faoina bhfaca sí sa mhonarcha. Rinne sí clamhsán (gearán) san-alt faoin tslí ar chaith Bryant & May leis na mná.

Rinne an comhlacht iarracht iallach a chur ar na hoibrithe ráiteas a shíniú go raibh siad sásta lena ndálaí oibre. Nuair a dhiúltaigh grúpa de na mná é a shíniú, briseadh eagraithe an ghrúpa as a bpost. Láithreach bonn chuaigh 1400 de na mná i monarcha cipíní Bryant & May ar stailc.

Tar éis trí seachtaine d'fhógair an comhlacht go raibh siad sásta a gcuid jabanna a thabhairt ar ais do na mná a briseadh agus deireadh a chur leis an gcóras fíneálacha. Ghlac na mná leis na téarmaí agus chuaigh siad ar ais ag obair. Chuidigh conspóid Bryant & May le bunú comharchumann a spreagadh ar fud na tíre.

5. Nuair a chuir Annie a halt i gcló, cad a bhí an comhlacht ag iarraidh a chur d'iallach ar na mná a dhéanamh?

____ (1)

6. Cé mhéad duine de na mná a chuaigh ar stailc?

____ (1)

7. Cá fhad go dtí gur ghéill an comhlacht d'éilimh na stailce?

____ (1)

8. Cad is ceardchumann ann?

____

____

____ (2)

9. Cé acu ceann díobh seo a leanas ar ceardchumann in Éirinn faoi láthair é?

A **B** **C** **D**

____ (1)

(B) AN CHÉAD CHOGADH DOMHANDA **(12 mharc)**

Ó chuntas a scríobh Arthur Empey, Meiriceánach a chuaigh isteach in arm na Breataine sular ghlac SAM páirt sa Chéad Chogadh Domhanda. Scríobh sé leabhar dar teideal "Over The Top" i 1917.

> *"Tá gás Gearmánach níos troime ná aer agus ní fada go líonann sé na trinsí agus na tochaltáin, áit a bhfanann sé i bhfolach uaireanta ar feadh dhá lá nó trí, go dtí go nglantar an t-aer le spraeirí móra ceimiceán. Bhí orainn oibriú go tapa, toisc go ndearna na Gearmánaigh ionsaí coisithe de ghnáth tar éis an gháis.*
>
> *Bhí fear ar an taobh deas dínn a bhí rómhall ag cur clogad air féin; thit sé go talamh, é ag breith ar a scornach, agus tar éis casadh thart cúpla uair, fuair sé bás. B'uafásach an rud é a fheiceáil ag fáil bháis, ach ní rabhamar in ann cuidiú leis.*
>
> *Is iad na hainmhithe is mó a bhíonn ag fulaingt, na capaill, na miúileanna, an t-eallach, na madraí, na cait, agus na francaigh, toisc nach mbíonn clogaid acu le iad a shábháil. Uaireanta, tharla gur thaistil an gás cúig mhíle dhéag taobh thiar de na línte, agus bhí torthaí uafásacha air sin.*
>
> *Sa chuid is fearr de, is rud é an gásphúicín, nó an clogad deataigh, mar a thugtar air, a bhfuil boladh gránna as, agus ní fada go mbuaileann tinneas cinn dian thú ó bheith á chaitheamh."*
>
> (as "Over The Top" a scríobh Arthur Empey i 1917)

1. Cé a scríobh an cuntas seo? ____________________ (1)

2. Cén bhliain inar scríobhadh é? ____________________ (1)

3. An dóigh leat gur teideal maith ar an leabhar seo é "Over the Top"? Tabhair cúis le do fhreagra.

____

____________________ (3)

4. Cén t-ainm eile a bhí ar ghásphúicín? ____________________ (1)

5. Scríobh alt faoi cheann **AMHÁIN** díobh seo a leanas. Tá cead agat eolas ón sliocht thuas a úsáid.

(a) An Saol sna Trinsí **NÓ** (b) Uirlisí troda nua a úsáideadh sa Chéad Chogadh Domhanda

____

____

____

____

____

____

____

____________________ (6)

(C) AN DARA COGADH DOMHANDA **(12 mharc)**

Lándorchú

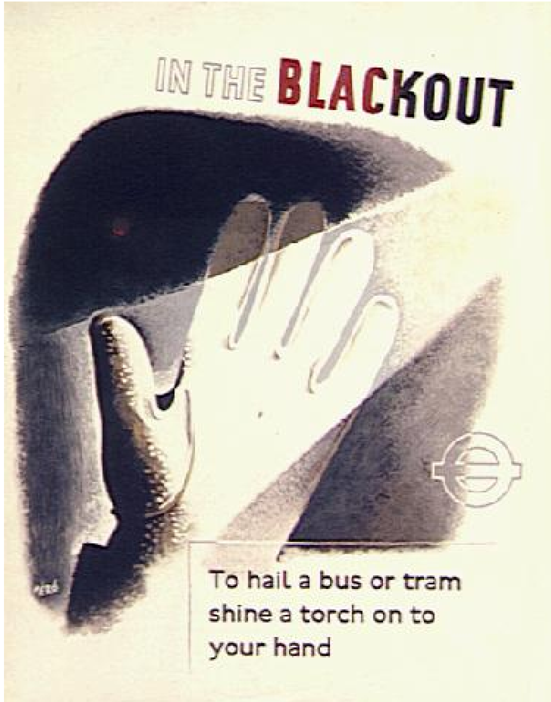

Le linn an chogaidh, bhí ar gach duine a gcuid fuinneog agus doirse a chlúdach le cuirtíní troma lándorchaithe, le cairtchlár nó le péint. Ba ghá dóibh a chinntiú nach raibh solas ar bith le feiceáil toisc go bhféadfadh sé sin cuidiú leis na heitleáin Ghearmánacha a gcuid targaidí a fheiceáil agus ruathair bhuamála á ndéanamh acu.

Múchadh soilse sráide nó íslíodh iad. Fuair a lán daoine bás i dtimpistí bóthair. Chuaigh líon na dtimpistí i méid i ngeall ar easpa soilsiú sráide agus ar na soilse íslithe.

Gortaíodh daoine eile le linnan lándorchaithe toisc nach raibh radharc acu sa dorchadas. Gortaíodh a lán daoine nuair a baineadh tuisle astu, nuair a thit siad síos céimeanna, nó nuair a bhuail siad in aghaidh rudaí.

1. Cén fáth a raibh lándorchú ann?

____

____ (2)

2. Conas a chinntigh daoine nach mbeadh solas ar bith ag teacht amach as na fuinneoga?

____

____ (2)

3. An dóigh leat gur smaoineamh maith a bhí sa lándorchú? Tabhair cúis **AMHÁIN** le do fhreagra.

____

____ (2)

4. Scríobh alt ar cheann **AMHÁIN** díobh seo a leanas:

(a) Campaí Géibhinn **NÓ** (b) Blitzkrieg

____

____

____

____

____ (6)

CEIST 4
24 marc

Freagair na trí chuid (A), (B) agus (C).

Féach ar na pictiúir agus léigh an t-eolas sna boscaí, agus freagair gach ceist thíos.

(A) AN DOMHAN FORBARTHA – CEANTAR TUAITHE **(8 marc)**

*Tá Áine ina cónaí i gceantar **tuaithe** in Éirinn.*

Ó theach Áine tá sé

4 km go dtí meánscoil
2 km go dtí siopa
4 km go dtí stad bus
90 km go dtí ollscoil
23 km go dtí ionad siopadóireachta
23 km go dtí pictiúrlann
43 km go dtí ospidéal
84 km go dtí aerfort idirnáisiúnta
14 km go dtí lialann dochtúra
26 km go dtí ionad spóirt le linn snámha

1. Cén fad atá Áine ón ospidéal is gaire? ____ (1)

2. Cén fad a bheadh ar Áine taisteal chun snámh i linn snámha? ______________________ (1)

3. Tabhair cúis **AMHÁIN** a mbogfadh duine mar Áine ón gceantar ina gcónaíonn sí.

____

____ (2)

4. Tabhair **DHÁ** chúis a roghnódh roinnt daoine a bheith ina gcónaí i gceantar ar nós cheantar Áine.

____

____ (2)

5. Ar mhaith **LEATSA** cónaí san áit ina gcónaíonn Áine? Tabhair cúis **AMHÁIN** le do fhreagra.

____

____ (2)

(B) AN DOMHAN FORBARTHA – CEANTAR UIRBEACH **(8 marc)**

*Tá Máire ina cónaí i m**bruachbhaile***
i gcathair in Éirinn.

Ó theach Mháire, tá sé
1 km go dtí meánscoil
0.25 km go dtí siopa
0.15 km go dtí stad bus
6 km go dtí ollscoil
1.5 km go dtí ionad siopadóireachta
1.5 km go dtí pictiúrlann
3.5 km go dtí ospidéal
11 km go dtí aerfort idirnáisiúnta
1 km go dtí lialann dochtúra
2 km go dtí ionad spóirt le linn snámha

1. Cén fad ó ospidéal a chónaíonn Máire?

______________________________ (1)

2. An bhfuil teacht ar iompar poiblí níos fearr i gceantair **uirbeacha** ná i gceantair **thuaithe**?

______________________________ (1)

3. Cad is bruachbhaile ann?

____

______________________________ (2)

4. Luaigh **DHÁ** fhadhb a chuireann as do dhaoine a chónaíonn i gcathair.

____

______________________________ (2)

5. Ar mhaith **LEATSA** a bheith i do chónaí san áit ina gcónaíonn Máire? Tabhair cúis **AMHÁIN** le do fhreagra.

____

______________________________ (2)

(C) AN DOMHAN ÉAGOTHROM **(8 marc)**

Tá monarchana ag a lán de na comhlachtaí spóirt i dtíortha bochta san Áise agus i Meiriceá Laidineach. Tá miondealú anseo ar an bpraghas a thugaimid ar phéire tipiciúil de bhróga spóirt. Féach ar an bpictiúr, agus freagair na ceisteanna.

1. Cad é an praghas iomlán atá ar na bróga spóirt?

____ (1)

2. Cé mhéad den chostas atá ar iompar?

____ (1)

3. Dá ndéanfadh an comhlacht spóirt an pá a íoctar leis na hoibrithe a dhúbailt, cé mhéad a chuirfeadh sé sin le praghas péire de bhróga spóirt?

____ (1)

4. Cén fáth a bhfuil costas ard ar iompar na mbróg spóirt?

____

____ (2)

5. Cén fáth an dóigh leat a dtógann na comhlachtaí spóirt a monarchana i dtíortha bochta?

____

____

____

____

____

____ (3)

CEIST 5

24 marc

Déan deimhin de go bhfuil léarscáil agus fótagraf agat sula bhfreagraíonn tú na ceisteanna seo.

Scrúdaigh an Léarscáil 1:50,000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis a thagann leis an bpáipéar seo agus ansin freagair na ceisteanna thíos.

Taispeánann an léarscáil baile Chionn tSáile agus an ceantar ina thimpeall.

1. Luaigh ainm abhann **AMHÁIN** a thaispeántar ar an léarscáil.

____ (2)

2. Ainmnigh an bóthar réigiúnach a théann idir Cionn tSáile (W637 505) agus Béal Guala (W666 538).

____ (2)

3. Ainmnigh **DHÁ** bhóthar réigiúnacha eile a thaispeántar ar an léarscáil.

____ (2)

4. Cé mhéad oifig phoist a thaispeántar ar an léarscáil?

____ (2)

5. Luaigh **DHÁ** phíosa fianaise ón léarscáil a léiríonn go raibh daoine ina gcónaí sa cheantar seo fadó.

____

____ (4)

6. Agus fianaise ón léarscáil agus ón bhfótagraf agat, scríobh faoi ghníomhaíochtaí spóirt nó caithimh aimsire a thaitneodh le turasóirí agus iad ar cuairt sa cheantar seo.

____

____

____ (4)

Scrúdaigh an t**AERFÓTAGRAF** daite a thagann leis an bpáipéar seo agus ansin freagair na ceisteanna thíos.

Taispeánann an fótagraf cuid de bhaile Chionn tSáile.

7. San fhótagraf, cad é an seanfhoirgneamh mór i lár an tulra?

____ (2)

8. Sa chúlra clé den fhótagraf, an bhfuil na tithe sean nó nua? Tabhair cúiseanna le do fhreagra.

____

____ (2)

9. Déan cur síos ar an gcineál báid is mó a bhaineann úsáid as calafort Chionn tSáile, de réir an fhótagraif.

____

____

____ (4)

Leathanach Bán

Leathanach Bán